

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ при МОН УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
імені Г.С. СКОВОРОДИ
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ ХНПУ
імені Г. С. СКОВОРОДИ

НАУКА ТА ОСВІТА В ДОСЛІДЖЕННЯХ МОЛОДИХ УЧЕНИХ

Матеріали

II Всеукраїнської науково-практичної
конференції для студентів, аспірантів, докторантів,
молодих учених

13 травня 2021 року

Харків 2021

Головний редактор:

Бойчук Ю. Д. – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, ректор Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

Редакційна колегія:

Бережна С. В. – доктор філософських наук, професор, проректор з наукової, інноваційної та міжнародної діяльності Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Башкір О. І. – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки, голова ради молодих учених Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Боярська-Хоменко А. В. – доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри освітології та інноваційної педагогіки, заступник голови ради молодих учених Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Жерновникова О. А. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри математики, член ради молодих учених Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Коробкіна О. Г. – директор наукової бібліотеки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Божко О. О. – здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, член ради молодих учених Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Макітренко К. О. – здобувач першого рівня вищої освіти факультету іноземної філології, голова студентського наукового товариства Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

*Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
(протокол № 5 від 11 травня 2021 року)*

Наука та освіта в дослідженнях молодих учених [Електронне видання] : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. для студ., аспірантів, докторантів, молод. учених, Харків, 13 трав. 2021 р. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол.: Ю. Д. Бойчук (голов. ред) та ін.]. – Харків, 2021. – 177 с.

У збірнику відображено тези Всеукраїнської науково-практичної конференції для студентів, аспірантів, докторантів, молодих учених «Наука та освіта в дослідженнях молодих учених», що проходила на базі Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди з нагоди Дня науки. Він містить результати теоретичних та емпіричних досліджень молодих учених України в умовах сучасних викликів.

Матеріали стануть у нагоді науковцям, докторантам, аспірантам, викладачам, магістрам і студентам закладів вищої освіти, практичним працівникам у галузі освіти.

стабільної системи на вищому рівні організації і порядку. Безлад і хаос в результаті самоорганізації повертаються до впорядкованої структури [3].

За множинністю різновекторних та зовні не пов'язаних між собою характеристик суспільства, що стримують важливі перетворення в освітньому середовищі чи утворюють потенціал для розвитку, вбачається наближення саме до точки біфуркації, екзистенційного перехрестя, що визначить напрямок руху в значно ширшому контексті розвитку української державності. Априорно можливість самоорганізації системи визначається позицією усіх членів соціальної структури. В темпорально-просторовій реальності імпліцитно така критична точка перебуває в кожному із нас, вимагаючи визначення своїх координат: я дівець чи спостерігач.

Список використаних джерел

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. Благод. Фонд «Міжнародний фонд дослідження освітньої політики»; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. Київ : Таксон, 2016. – 234 с. – Режим доступу до ресурсу: https://www.univer.kharkov.ua/images/redactor/news/2016-09-07/chesnist_osnova_rozvitk_Univers.pdf (дата звернення 28.04.2021)
2. COUNCIL OF EUROPE PORTAL – Режим доступу до ресурсу: <https://www.coe.int/en/web/ethics-transparency-integrity-in-education/home?desktop=true> (дата звернення 29.04.2021)
3. Пригожин И., Стенгерс И. Порядок из хаоса: Новый диалог человека с природой: Пер. с англ./ Общ.ред. В. И. Аршинова, Ю. Л. Климонтовича и Ю. В. Сачкова. – М.: Прогресс, 1986. – 432с. – Режим доступу до ресурсу: http://yanko.lib.ru/books/betweenall/prigogine-stengers_ru.htm#_Toc1693094 (дата звернення 29.04.2021)
4. Transparency International – Режим доступу до ресурсу: <https://ti-ukraine.org/research/index-spryjnattya-koruptsiyi-2020/> (дата звернення 29.04.2021)

МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ З ПИТАНЬ ЕТИКИ НАУКОВИХ ПУБЛІКАЦІЙ: ІСТОРИЧНИЙ НАРИС

Ю.Ф. Матей

здобувач першого рівня вищої освіти

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
м. Харків

У світовому видавничому співтоваристві проблемі етики публікації наукових досліджень приділяється багато уваги. Протягом ХХ ст. у Великобританії, США, Німеччині та Канаді створювалися організації, головним завданням яких була розробка правил наукових публікацій, підготовка різних документів, що дозволяють науковим редакторам та видавцям дотримуватися єдиних вимоги. Крім того, створювалися правила взаємодії редакторів та

засновників, проводилися відкриті консультації з різних питань, що стосуються безпосередньої роботи редакцій.

На сьогоднішній день більшість комітетів, товариств та асоціацій з видавничої етики стали міжнародними, членами організацій стають все більше представників різних країн, проте українські наукові редактори та видавництва поки що в них не входять.

Європейська асоціація наукових редакторів (*The European Association of Science Editors (EASE), Великобританія*) – це некомерційна організація для тих, хто цікавиться науковими комунікаціями та редагуванням наукових текстів. EASE була створена у травні 1982 р. у місті По (Франція), однак зараз вона базується у Великобританії. У EASE входить близько 550 учасників, які проживають більш ніж в 50 країнах не тільки Європи, але й світу [5]. Асоціація публікує матеріали, які можуть бути корисні в професійній діяльності:

1. Щоквартальний журнал, в якому публікуються статті, пов'язані з наукою та практикою редагування, книжкові і веб-огляди, світові новини.
2. Блог для можливості вибрати напрямки у науковому редагуванні.
3. Брошура, що охоплює рецензування, редакторську роботу, взаємодію із засобами масової інформації.
4. Заяви про порушення використання імпаکت-фактору.
5. Правила для авторів і перекладачів наукових статей, доступні на багатьох мовах, у тому числі, російською [4].

Товариство Макса Планка (*Max Planck Society for the Advancement of Science, Німеччина*) – найбільш успішна організація з усіх перерахованих у даній публікації. З моменту створення товариства в 1984 р. не менше 17 лауреатів Нобелівської премії вийшли з лав його вчених, поставивши його в один ряд з кращими науково-дослідними закладами по всьому світу. Більш ніж 13000 публікацій щороку у відомих міжнародних наукових журналах є доказом видатних робіт дослідників – багато з цих статей є одними з найбільш цитованих публікацій у відповідній галузі наукових знань. Товариство Макса Планка працює як всесвітня мережа на основі міжнародних кооперацій та проектів. Міжнародне співробітництво сприяє науковій ефективності та продуктивності, тому в багатьох областях досліджень досягаються високі результати [3].

Асоціація редакторів Канади (*Editors' Association of Canada (EAC), Канада*) була створена у 1994 р. та вважає професійне редагування наукового тексту ключем до виробництва ефективних комунікацій. Асоціація налічує понад 1600 учасників, штатних працівників та фрілансерів, які працюють з приватними особами та організаціями у технічній, державній, некомерційній та видавничій галузях. EAC організовує професійні семінари, просуває та підтримує високі стандарти редагування і видання у Канаді, випускає рекомендації, що допомагають редакторам захистити фінансову незалежність та належні умови праці, допомогти штатним редакторам та фрілансерам працювати у мережі, а так само співпрацює з іншими видавничими асоціаціями у галузях знань, що становлять взаємний інтерес [2].

Національна Дослідницька Рада з питань етики дослідження людини (*The National Council on Ethics in Human Research, Канада*) була створена у 1995 р. і з того часу, як був прийнятий Кодекс етичних принципів Tri-Council, забезпечує можливість оцінки тих установ, які хотіли перевірити, наскільки вони відповідають етичним принципам Tri-Council [6].

Світова асоціація медичних редакторів (*The World Association of Medical Editors (WAME), США*) – це некомерційна асоціація редакторів рецензованих наукових медичних журналів з країн всього світу, заснована у 1995 р. У 2018 р. ця Асоціація налічувала більш ніж півтори тисячі учасників, 965 журналів з 92 країн. Редакційна політика WAME включає відносини між головним редактором журналу і засновниками (раніше носила назву редакційної незалежності) [7].

Комітет з етики наукових публікацій (*Committee on Publication Ethics (COPE), Великобританія*) – це некомерційна організація, місія якої полягає у пошуку кращих рішень для дотримання етики наукових публікацій. Комітет був заснований у 1997 році невеликою групою редакторів медичних наукових журналів у Великобританії. Зараз в нього входить понад 600 членів з безлічі наукових областей по всьому світу. Членство відкрите для редакторів наукових журналів і всіх, хто цікавиться видавничою етикою. Перші принципи були розроблені після обговорення на зустрічі COPE в квітні 1999 р. та опубліковані у «Принципах видавничої практики». На основі цієї праці у 2004 р. побачило світ перше видання «Кодексу поведінки для редакторів» [1].

На завершення хотілося би відзначити, що в 2019 році в Україні була також створена Асоціація українських редакторів, завданнями якої є виявлення та поширення норм етики наукових публікацій для українських журналів. Це важливий крок на шляху України до підвищення якості наукових журналів та інтеграції в світовий інформаційний простір.

Список використаних джерел

1. Committee on Publication Ethics: official site. About COPE. URL: <https://publicationethics.org/about/our-organisation> (дата звернення: 22.04.2021).
2. Editors' Association of Canada: official site. URL: <https://www.editors.ca> (дата звернення: 25.04.2021).
3. Max Planck Society for the Advancement of Science: official site. URL: <https://www.mpg.de/en> (дата звернення: 23.04.2021).
4. The European Association of Science Editors: official site. Publications. URL: <https://ease.org.uk/publications/> (дата звернення: 22.04.2021).
5. The European Association of Science Editors: official site. About us. URL: <https://ease.org.uk/about-us/organisation/> (дата звернення: 22.04.2021).
6. The National Council on Ethics in Human Research: official site. URL: <http://www.ncehr-cnerh.org> (дата звернення: 24.04.2021).
7. The World Association of Medical Editors: official site. URL: <http://wame.org/about> (дата звернення: 25.04.2021).

Склярова Ю.С.	
ВИКОРИСТАННЯ ТВОРІВ ДЛЯ ГІТАРИ НА УРОЦІ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В ЗОШ.....	133
Ворожбіт-Горбатюк В.В., Штефан М.В.	
МІКРОНАВЧАННЯ В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ: КЛЮЧОВІ МОМЕНТИ.....	135
СЕКЦІЯ 4. Питання академічної доброчесності та етики наукових досліджень	137
Бойчук Б. С.	
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	137
Гладкіх А. М.	
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ТРЕНД ОСВІТЯНСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ ХНПУ ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ.....	139
Гуцало К. П.	
РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ МОРАЛІ ТА ЕТИКИ У ФОРМУВАННІ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ	142
Кітраль М. С.	
ПРОБЛЕМА ПЛАГІАТУ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....	144
Кондратюк С. М.	
ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	146
Лехкодух Т.О.	
ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У ВІННИЦЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО.....	148
Марчак О.Ю.	
АНАЛІЗ АНТРОПОЛОГІЧНИХ ВИМІРІВ ДЕВІАЦІЙ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ.....	150
Матей Ю.Ф.	
МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ З ПИТАНЬ ЕТИКИ НАУКОВИХ ПУБЛІКАЦІЙ: ІСТОРИЧНИЙ НАРИС	152
Chornomord Ye. Ye.	
FUNDAMENTAL VALUES OF ACADEMIC VIRTUE (ON THE EXAMPLE OF K _h NEU OF SIMON KUZNETS).....	155
Філь А. І.	
ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ АКАДЕМІЧНОМУ ПИСЬМУ	157
Шелест О. М.	
ДО ПИТАННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ	159